

Бохемска фалопия (*Fallopia x bohemica*)

Бохемската фалопия, позната още като бохемска рейнутрия, е включена в списъка на стотите най-вредни инвазивни вида в Световната база данни за инвазивни видове (Global Invasive Species Database – GISD). Растението е и в списъка на най-опасните инвазивни чужди видове, застрашаващи биоразнообразието в Европа, както и в списъка на инвазивните видове на Европейската и средиземноморска организация по растителна защита (EPPO).

Бохемската фалопия е многогодишно тревисто растение с едногодишни стъбла (1,5 – 3 м височина) и многогодишно силно разклоненото коренище. Цъфти между юли и септември и плодоноси между август и октомври. Разпространена е като декоративно растение в много европейски страни. Среща се в градска среда, на сметища, около пътища и ЖП линии, изоставени дворове, но и в естествени местообитания като крайречни и тревни площи. Разпространява се предимно вегетативно - чрез захващане на парчета от коренището и стъбла на растението. Реки, потоци и канали често играят роля в този процес като водата откъсва части от коренищата и ги пренася. Друг начин за разпространението ѝ в природни местообитания е преместването на почва с живи части от коренището или изхвърляне на градински отпадъци с такива части.

Бохемската фалопия е хибрид между два източно-азиатски вида: японската фалопия (*Fallopia japonica*) и *Fallopia sachalinensis*. Тя се смята за по-агресивен колонизатор и по-труден за контролиране и от двата „родителски“ вида. У нас се среща в Дунавската равнина, Предбалкана, Стара планина, софийски, знеполски и витошки район, както и в Родопите до 1000 м н.в. Отглежда се като парково и декоративно растение в страната от преди повече от 50 години. За първи път е съобщена официално като подивял самостоятелно размножаващ се вид през 2002 г.

Растението представлява значителен икономически и обществен риск и застрашава биоразнообразието. Фалопията расте изключително бързо, като засенчва и конкурира местните видове. Гъстите ѝ популации могат да блокират над 90% от светлината на всички останали

растения и така бързо и завинаги да ги измести от района. Освен чрез засенчване и бърз растеж, фалопията унищожават местните видове и като отделя отровни за тях химикали в почвата.

Коренищата на фалопията проникват до 1 м в дълбочина и достигат до 15-20 м дължина. Те имат способността да увреждат и отслабват бреговете на водни басейни, с което увеличават риска от ерозия и наводнения. Видът уврежда инфраструктурата и причинява сериозни икономически щети. Корените и стъблата на фалопията са способни да пробиват бетон и асфалт с дебелина до 8 см, както и да разклащат основите на сгради. Ето защо правителството на Великобритания задължава строителните фирми да изравят и изхвърлят като опасни отпадъци почвата с парчета от фалопия преди да започне строителството, въпреки че това увеличава цената на проектите с 10%. Стойността на контрола върху фалопията на 64 хектара в окръг Суонзи, Уелс, през 1998 г, например възлиза на около 5.8 млн паунда. Приблизителната цена, изчислена от Министерството на околната среда на Великобритания, за общонационален контрол на вида на територията на страната възлиза на 1.56 млрд паунда годишно.

За жалост, веднъж настанила се, фалопията е изключително трудна за премахване и в някои случаи този процес отнема 5 до 10 години. Все пак има някои изпитани практики за борба с вида:

- механични методи: периодично рязане и косене за изтощаване на корена - с багери и друга тежка техника при големи популации;
- смесени химически и механични методи: третиране с хербицид, последвано от покриване с плътна материя, блокираща слънчевата светлина за 6 до 12 месеца, след което издънките се изкореняват механично.

Трябва да се знае, че Бохемската фалопията е един от най-опасните инвазивни чужди видове и изхвърлянето на части от коренищата и резници от стъблата в природата води до подивяването му. Използването му за декорация край канали, потоци и реки създава опасност от масовото му разселване по техните течения.